

अक्षबंधनपाशसमुदायः समुद्रः जलमयत्वेन चिक्कणत्वात् परिष्करः चक्ररक्षादिः ॥ २३ ॥ सिधुर्यमुनाख्यानदीति सृजिस्त्रिवेणुस्थानीयाभिः सहितमाकाशंधुरंधूर्भागः उपस्करः बंधादिसामपी ॥ २४ ॥ अनुकर्षरथाघः स्थितदारु वरूथं रथगुप्ति ॥ २५ ॥ धर्मादयस्त्रिवेणुसदृशाबंधुरं रथतल्पं ॥ २६ ॥ पूर्वहिमवद्विध्यपर्वतौ चक्रत्वेनोक्तौ अत्र सूर्यचंद्रौ चक्रत्वेन दृष्टावतश्चतुश्चक्रोरथइति गम्यते अतः समुद्रोप्यक्षां तरमितिक्रजुरेवार्थः पूर्वः पक्षः पूर्वांगरात्रिः अपरः पक्षोऽपरांगअहः ॥ २७ ॥ २८ ॥ द्वांद्वितीयं युगं चतुश्चक्रत्वाद्रथस्य संवर्तकबलाहकान्युगचर्माणि धुर्यस्कंधयुगयोरंतरस्थानिकशिपूनि ॥ २९ ॥ बाल

समुद्रमक्षमसृजन्दानवालयमुत्तमं ॥ सप्तर्षिमंडलंचैवरथस्यासीत्परिष्करः ॥ २३ ॥ गंगासरस्वतीसिधुर्धुरमाकाशमेव च ॥ उपस्करोरथस्यासन्नापः सर्वाश्च निम्नगाः ॥ २४ ॥ अहोरात्रंकलाश्चैव काष्ठाश्चक्रतवस्तथा ॥ अनुकर्षग्रहादीमावरूथंचापितारकाः ॥ २५ ॥ धर्मार्थकामंसंयुक्तं त्रिवेणुंदारुबंधुरं ॥ ओषधीर्वीरुधश्चैव घंटाः पुष्पफलोपगाः ॥ २६ ॥ सूर्याचंद्रमसौ कृत्वा चक्रे रथवरोत्तमे ॥ पक्षौ पूर्वापरौ तत्र कृते रात्र्यहनी शुभे ॥ २७ ॥ दशनागपतीनीषांधृतराष्ट्रमुखांस्तदा ॥ योक्त्राणि च क्रुर्नागांश्च निःश्वसतो महोरगान् ॥ २८ ॥ द्वां युगं युगचर्माणि संवर्तकबलाहकान् ॥ कालपृष्ठोत्थनद्रुपः कर्कोटकधनंजयौ ॥ २९ ॥ इतरेचाभवन्नागाहयानां बालबंधनाः ॥ दिशश्च प्रदिशश्चैव रश्मयोरथवाजिनां ॥ ३० ॥ संध्यांधृतिंच मेधांच स्थितिं सन्नतिमेव च ॥ ग्रहनक्षत्रताराभिश्चर्मचित्रं नभस्तलं ॥ ३१ ॥ सुरांबुप्रेतवित्तानां पतीन् लोकेश्वरान् हयान् ॥ सिनीवालीमनुमतिंकुहूराकांच सुव्रतां ॥ ३२ ॥ योक्त्राणि च क्रुर्वाहानां रोहकांस्तत्र कंटकान् ॥ धर्मः सत्यंतपो रथश्च विहितास्तत्र रश्मयः ॥ ३३ ॥ अधिष्ठानं मनश्चासीत्परिरथ्या सरस्वती ॥ नानावर्णाश्च चित्राश्च पताकाः पवनेरिताः ॥ ३४ ॥ विद्युदिंद्रधनुर्नंदं रथं दीपं व्यदीपयन् ॥ वषट्कारः प्रतोदो भूद्रायत्री शीर्षबंधना ॥ ३५ ॥ योयज्ञो विहितः पूर्वमीशानस्य महात्मनः ॥ संवत्सरो धनुस्तद्वै सावित्री ज्यामहास्वना ॥ ३६ ॥ दिव्यंच वर्म विहितं महार्हरत्नभूषितं ॥ अभेद्यं विरजस्कंधैकालचक्रबहिष्कृतं ॥ ३७ ॥ ध्वजयष्टिरभून्मेरुः श्रीमान् कनकपर्वतः ॥ पताकाश्चाभवन्मेघास्तडिद्रिः समलंकृताः ॥ ३८ ॥

बंधनाः अश्वकेसरबंधनाः ॥ ३० ॥ नभस्तलंचर्मरथस्य बाह्यमावरणंतच्च संध्यादिभिर्ग्रहादिभिश्च चित्रं ॥ ३१ ॥ सिनीवालीपूर्वाभावास्यां अनुमतिपूर्वपौर्णमासीं कुहू उत्तरामावास्यां राकां उत्तरांपौर्णमासीं ॥ ३२ ॥ रोहकान् सिनीवालयाद्यधिष्ठातृपित्रादीन् कंटकान् प्रकीलकान् धर्मादयस्तत्र कंटकेषु रश्मयः ॥ ३३ ॥ मनः अधिष्ठानं रथाधारभूः मनोमयोरथइत्यर्थः परिरथ्याप्रचारमार्गः सरस्वतीवाग्देवीकल्पितः शब्दमात्रशरीरइत्यर्थः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥